

Nyborg Kommunes skove

Naturnær forvaltningsplan 2017 - 2026

Titel:

Naturnær driftsplan for Nyborg Kommunes Skove 2017 -2026.

Udgiver:

Nyborg Kommune
Teknik- og Miljø
Torvet 1
5800 Nyborg

Copyright:

Nyborg Kommune

Dato:

22. maj 2017

Forsidefoto:

Teglværksskoven ved Storebælt
Fotograf: Idé Bureauet

J.nr. 450-2011-44424

Må citeres med kildeangivelse

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	3
Forord.....	4
Beskrivelse af Nyborg Kommunes skove	5
Arealopgørelse	5
Fordeling af bevokset areal på træarter.....	5
Målsætning	6
Retningslinjer for driften.....	6
• Hugst og pleje	6
• Foryngelse af skoven	8
• Urørt Skov og Biodiversitetsskov	8
• Jordbearbejdning	8
• Brug af pesticider	8
• Brug af gødning	8
Natur	9
Friluftsliv	9
Veje, stier og parkeringspladser.....	10
Jagt	11
Beskrivelse af de enkelte skove.....	11
Teglværksskov	11
Christianslund Skov, Reizelskov og Borgmesterskov	16
Plantagen	18
Ladegårds Skov	20
Hjulby Mose	21
Ravnekær Skov	23
Jagtenborg Skov.....	23
Vindinge Skov	24
Bondemose Skov, Kirsebærhaven og Skovmærket	24
Ringvej og Skovparken	25

Bilag:

- 1 Kort
- 2 Bevoksningsliste
- 3 Arealsammendrag
- 4 Vedmassesammendrag
- 5 Foryngelsesplan
- 6 Aftaler med lejere, tinglysninger mm.
- 7 Lovgivning – skovloven
- 8 Informationsfoldere mm.

Forord

Denne forvaltningsplan beskriver Nyborg Kommunes skove og tilhørende naturområder.

Planen bygger på den tidligere driftsplan 2001 – 2010 for Nyborg Kommunes skove. Ved kommunalreformen i 2007 blev skovene Bondemosen, Kirsebærhaven og Skovmærket i Gl. Ullerslev Kommune en del af Nyborg Kommunes skove.

Formålet med den naturnære forvaltningsplan er registrering og beskrivelse af skovene og deres naturværdier, kulturhistorie, fortidsminder, rekreative værdier mm., således at skovdriften sker med henblik på at bevare og udvikle disse værdier. Det er bl.a. planens hensigt, at genskabe den oprindelige natur i skovene, f.eks. ved ophør af dræning af moser og fugtige områder, hvor dette ikke har negative konsekvenser for tilstødende arealer.

Planens bevoksningsliste og kort beskriver de enkelte skove og bevoksningers nuværende status, dvs. træart, alder og vedmasse mm.

Planen er udarbejdet i samarbejde med Nyborg Kommunes Grønne Råd.

Beskrivelse af Nyborg Kommunes Skove

Arealopgørelse

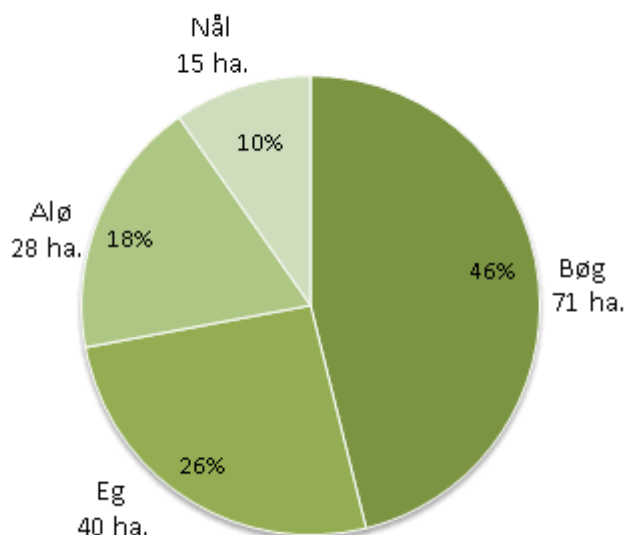
Nyborg Kommunes Skove omfatter et areal på i alt 223 ha. hvoraf ca. 154 ha. er bevokset. 69 ha. består af veje og spor, søer, moser, enge, landbrugsjord, bygninger og andre ubevoksede arealer. Nærmere oplysninger om dette fremgår af bevoksningslisten.

Bevoksede arealer	154 ha.
Mose	24 ha.
Sø	2 ha.
Eng, krat, mm.	33 ha.
Veje, spor, p-pladser	<u>10 ha.</u>
Samlet areal	223 ha.

Skovene fordeler sig på følgende enkeltskove:

Teglværksskoven	68,75 ha.
Christianslund Skov	26,72 ha.
Plantagen	42,97 ha.
Ladegårds skov	7,17 ha.
Hjulby Mose	33,87 ha.
Ravnekær Skov	7,28 ha.
Jagtenborg Skov.....	12,78 ha.
Skovparken	3,55 ha.
Vindinge Skov	7,74 ha.
Ringvej	2,97 ha.
Kirsebærhaven Ullerslev	2,00 ha.
Bondemose Skov	3,46 ha.
Skovmærket Ullerslev	4,44 ha.

Fordeling af bevokset areal på hovedtræarter

Målsætning (uddrag af Kommuneplan 2013)

Nyborg Kommunes skove er en del af de grønne områder i kommunen og en del af den grønne struktur i kommuneplanlægningen. De bynære skove Teglværksskoven, Christianslundsskoven og Plantagen udgør store og unikke bynære grønne områder af høj rekreativ værdi med direkte kontakt til Storebælt.

I henhold til kommuneplanens mål skal de grønne områder i og omkring Nyborg by opretholdes og løbende udvikles som et vigtigt element i det bynære friluftsliv og i forhold til borgernes sundhed og trivsel.

Det nuværende skovareal søges forøget ved ny skovplantning, bl.a. til beskyttelse af grundvandet og som rekreative oaser i byudviklingsområderne. Målet er, at skabe varierede blandingsskove med stort naturindhold til gavn for borgernes sundhed og friluftsliv. Teglværksskoven og Christianslund Skov skal bevares som bøgeskove, hvor vækstforholdene er egnede til dette.

Skovloven

Alle kommunens skove er fredskovspligtige og dermed underlagt skovlovens¹ bestemmelser. Skovloven har til formål at bevare og værne landets skove og fremme bæredygtig skovdrift. Bæredygtig drift indebærer jf. lovens §1 stk. 3 bl.a. at det i driften tilstræbes at:

1. fremme opbygningen af robuste skove,
 2. sikre skovenes produktion,
 3. bevare og øge skovenes biologiske mangfoldighed,
 4. sikre, at hensynet til landskab, naturhistorie, kulturhistorie, miljøbeskyttelse og friluftsliv tilgodeses.
- a. I offentligt ejede skove skal der lægges særlig vægt på punkt 3 og 4.

Retningslinjer for driften

Byrådet har vedtaget, at skovene skal drives bæredygtigt efter principperne for naturnær skovdrift².

Naturnær skovdrift gennemføres efter følgende retningslinjer:

Hugst og pleje:

- Hugsten skal sigte imod at udvikle en stabil og fleretageret skov med stor arts-sammensætning. I Teglværksskoven og Christianslund Skov skal bøgen fastholdes som hovedtræart hvor vækstforholdene er egnede til dette. Hugsten må som gennemsnit ikke overstige tilvæksten.

¹ Lov nr. 122 af 26/01/2017 – lov om skove.

² Nærmere oplysninger om naturnær skovdrift kan hentes i bogen "Naturnær Skovdrift" af J. Bo Larsen, Dansk Skovforening 2005.

- Løvtræandelen skal som minimum fastholdes. Andelen af nåletræ inkl. pyntegrønt udgør i 2017, knapt 10 % af det bevoksede areal. Nåletræsandelen vil falde gennem årene i takt med, at marginale nåletræsarealer, f.eks. i fugtige områder, bliver hugstmodne og nogle steder erstattes med løvskov eller overlades til naturlig tilgroning.
- Pleje skal ske løbende ved passende udtyndinger, så skoven til stadighed er vindstabil og der frembringes en værdifuld vedmasse.
- Særlig pleje skal ske omkring bevaringsværdige træer så disse til stadighed har tilstrækkelig plads og lys til at udvikle sig og der ikke sker skade på kronen ved skygge eller slid fra nabotræer. Bevaringsværdige træer fremgår af skovkortene.
- Skovbrynene er vigtige levesteder for fugle, flagermus, pattedyr mm. og er skovens værn mod storm. Skovbrynene skal holdes intakte og vindstabile ved udtyndinger hvor dette vurderes nødvendigt. Så vidt muligt lades skovbrynenes gamle træer stå eller ligge til naturligt henfald.
- Skovens produktion af træ er en værdifuld Co₂-neutral ressource for samfundet og bidrager til kommunens og samfundets indtægter. I områder der ikke er udpeget til urørt skov eller biodiversitetsskov, skal der ved driften af skovene tilstræbes frembragt en værdifuld vedmasse som afsættes til den højst opnåelige pris.
- Mange bevoksninger har i dag en ensaldrende og ensartet træarts-sammensætning. Gennem lysningshugster arbejdes hen imod et varieret skovbillede med træer i forskellige størrelser og aldre. Spredt hugst af ældre træer der har nået en salgbar størrelse skaber plads til nye generationer af træer der med tiden vil opnå salgbar størrelse.
 - Hovedtræarterne bøg og eg har normalt opnået salgbare kævler i den højeste prisklasse ved en alder på:
 - Bøg: 80 – 120 år.
 - Eg: 120 – 150 år.
- Fældning af hele bevoksninger er kun undtagelsesvist tilladt, f.eks. i nåletræsbevoksninger hvor lysningshugst vil medføre risiko for stormfald og insektangreb.
- Der udstedes ikke sankekort til opsamling af grene og træaffald på skovbunden da dette ønskes omsat ad naturlig vej til gavn for biodiversiteten. I stedet udstedes tilladelser til tyndingshugst i unge bevoksninger hvorved disse bliver plejet med minimal udgift.
- Udkørsel af træ skal ske skånsomt ved anvendelse af så få kørespår som muligt. Udkørsel på blød og oplødt bund skal undgås.

Foryngelse af skoven

- Skovene skal så vidt muligt forynges ad naturlig vej, f.eks. ved lysningshugster og hugst af mindre lysbrønde som giver plads til opvækst af ny skov og bevarer skovens mikroklima.
- Hvor plantning er nødvendigt, skal der så vidt muligt vælges træarter og provenienser som er oprindeligt hjemmehørende i Danmark. Ved plantning skal det søges, at opnå en varieret skov ved anvendelse af flere forskellige træarter som er naturlige for voksestedet og naturligt kan vokse sammen.

Urørt skov og biodiversitetsskov

- Nyborg Kommune har udlagt arealer som biodiversitetsskov hvor skoven overlades til sig selv og hvor kun træer der er til fare for færdslen fældes, men bliver liggende på skovbunden til gavn for svampe, mosser og insekter mm. I Teglværksskoven er udpeget 15,6 hektar biodiversitetsskov, i Christianslund Skov 0,7 ha., i Plantagen 7 ha. og Kirsebærhaven 1,6 ha. I biodiversitets-skov kan der fortsat udføres tiltag for friluftslivet, f.eks. anlæg af stier, shelters mm. Naturforbedrende tiltag er også tilladt, f.eks. rydning, pleje for sjældne arter, bekæmpelse af invasive arter mm.
- Plantagen er der jf. fredningen (bilag I) udlagt 5 ha. som urørt skov og 15 ha. som selvgroet skov. Den øvrige del af Plantagen må drives med plukhugst. I selvgroet skov må der foretages plukhugst men ikke plantes. I urørt skov må der ikke foretages indgreb, f.eks. tynding, plantning, pleje af arter mm.
- I alt er der udlagt 30 hektar urørt skov og biodiversitetsskov i kommunens skove svarende til 20 % af skovarealet.

Jordbearbejdning

- Jordbearbejdning må kun ske i begrænset omfang og skal helst undgås. Grubning og reolpløjning bør ikke finde sted, da der kan ske uoprettelig skade på jorddækkede fortidsminder og skade på flora, insektliv mm. og på jordbundens naturlige struktur.

Brug af pesticider

- Anvendelse af pesticider er ikke tilladt. Byrådet kan dog i særlige tilfælde, hvor skovens sundhed, eller store værdier risikerer at gå tabt og hvor anden metode ikke er mulig, meddele dispensation til brug af pesticider.

Brug af gødning

- Brug af kunstgødning er som udgangspunkt ikke tilladt, dog kan punktgødning med op til 20 gram NPK-gødning pr. plante tillades det første år efter plantning med det formål, at give planten et forspring i forhold til konkurrerende "ukrudt".

Natur

- Jf. naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke ske ændringer af tilstanden af beskyttede moser, vandløb, strandenge, strandsumpe, ferske enge, overdrev mm. De beskyttede områder er vist på skovkortene. Der må ikke foretages skovning, kørsel, jordbearbejdning, plantning, dræning eller ændring i vandstanden i de beskyttede områder uden tilladelse fra Nyborg Kommunes Natur- og Miljøafdeling.
- Skovens oprindelige natur søges genoprettet bl.a. ved genskabelse af naturlige forhold. Dette kan f.eks. ske ved rydning af ikke danske træarter, ophør af dræning, ophør af oprensning af grøfter i moser og fugtige områder, hvor dette ikke medfører negative konsekvenser for tilstødende arealer.
- Hvor det er muligt, under hensyntagen til skovgæsternes sikkerhed, lades enkelte gamle træer stå til naturligt henfald til gavn for fugle, insekter og svampe mm. Da svækkede træer, især bøgetræer, let vælter i storm, skal træer til henfald stå i god afstand til veje og stier. Såfremt træerne af naturlige årsager vælter, bør de forblive liggende på skovbunden til naturlig omsætning til gavn for insekter og svampe. Hvor gamle træer kan være til fare for færdslen kan træerne fældes og hvis det er muligt blive liggende på skovbunden til naturligt henfald.
- Gamle træer med hulheder og dødt ved som af nødvendige årsager skal fældes undersøges for forekomst af flagermus. Ved fund af flagermus må fældning kun ske i perioden september – oktober, udenfor flagermusenes yngle og dvaleperiode.
- Invasive arter som Kæmpe Bjørneklo og Rynket Rose skal bekæmpes og begrænses.
- Høslet på engarealer tilstræbes udført efter frøsætning i august – september, hvorved en varieret flora fremmes.

Friluftsliv

- De kommunale skove har stor værdi i forhold til borgernes sundhed og trivsel. Skovene er det naturlige sted at gå, løbe eller cykle en tur, lufte hunden, tage frokostkurven med, nyde foråret og bøgens udspring, planlægge et arrangement eller blot et sted hvor man stresser af og får ro i sjælen.
- Skovens rekreative værdier og friluftslivet vægtes højt og skal søges udviklet. Skovdriften skal ske under hensyntagen hertil.

- Skovenes drift, rekreative værdier, natur og kultur skal formidles bl.a. ved udgivelse af informationsfoldere, opsætning af informationstavler og afholdelse af arrangementer som f.eks. Skovens Dag.
- Regler for færdsel og brug af skovene skal offentliggøres ved skiltning og information i foldere, på kommunens hjemmeside etc.
- Stilleområder. Områderne med biodiversitetsskov og urørt skov friholdes så vidt muligt for friluftaktiviteter af hensyn til bl.a. dyrelivet.
- Konflikter i forbindelse med udøvelse af friluftaktiviteter skal forsøges undgået. Større arrangementer i skovene med mere end 25 deltagere kræver tilladelse. Tilladelser meddeles, så konflikter imellem aktiviteterne undgås. Sårbare områder, f.eks. beskyttet natur, skal friholdes for aktiviteter.
- Hvor der er særligt behov, afmærkes der ridestier så skovveje og øvrige stier ikke skades af hestenes hove og kan holdes jævne og egnede til gang og cykling. Afmærkede ridestier bør overvejes i Teglværksskoven, Ravnekær Skov og Vindinge Skov.
- Der kan i særlige tilfælde anlægges mountainbikespor. Ved anlæg af nye spor skal dette ske så dyrelivet og naturen forstyrres mindst muligt. Mountainbikespor kan være relevante at anlægge hvor der kan opstå konflikter mellem gående og mountainbikere på eksisterende veje og stier.

Veje, stier, parkeringspladser og grøfter.

- Et godt sti- og vejnet samt gode parkeringsmuligheder er væsentligt for borgernes muligheder for benyttelse af skovene. Den største gruppe af skovgæster udgøres af motionister, hundeluffere og folk der blot er på skovtur til fods eller på cykel. Der er derfor vigtigt, at stier og skovveje til stadighed holdes i en høj standard, så færdslen kan ske sikkert.
- Vegetationen langs stier og veje skal beskæres så grene ikke rager ind over stien eller vejen.
- Huller og ujævnheder i belægningen skal repareres hurtigst muligt. Særligt befærdede og betydningsfulde stier skal vedligeholdes med en god kvalitet grus, f.eks. Odense Stigrus, så stierne er faste og plane at cykle og gå på.
- Skovens adgangsregulerende skiltning og bomme skal vedligeholdes. Der anvendes så vidt muligt piktogrammer på pullertpæle.
- Kun grøfter markeret med blå farve på skovkortene vedligeholdes. Der foretages ikke vedligeholdelse og oprensning af øvrige grøftesystemer.

Jagt

Jagten i Nyborg Kommunes skove og landbrugsarealer er udlejet til Nyborg Jagtselskab (landets ældst registrerede jagtselskab fra ca. 1859) og Hjulby Mose Jagtselskab. Jagtselskabernes vedtægter skal godkendes af byrådet og vildtudbyttet skal hvert år indberettes til kommunen.

Ullerslev Jagtforening udfører periodisk regulering af råger i Bondemoseskoven.

Beskrivelse af de enkelte skove.

Teglværksskoven

Beskrivelse

Teglværksskoven er den største af Nyborg Kommunes skove og dækker et areal på ca. 69 hektar. Hovedtræarten er bøg med iblanding af ask, eg og holme af nåletræ. Skoven er beliggende på en relativt jævn moræneflade fra sidste istid. Kysten ved Storebælt er i skovens sydlige del præget af stejle eroderede 4 – 5 meter høje klinter, mens den nordøstlige del af skoven ligger lavere og er præget af mose og rørskov.

Historie og kultur minder

Skovens historie går langt tilbage i tiden. Den præcise alder kendes ikke, men på et møde på Nyborg Slot i 1435 skænkede Erik af Pommern (1397 – 1439) skoven til byens borgere. ” Ved privilegium, dateret mortensdag 1435, skænkede Kongen, Nyborg Bys Borgmestre, Råd, Almue og alle deres efterkommere, Flæskholmsjordene, Kohaven (Teglværksskoven), Christianslund Skov, og Nærmer-Øen til fri græsgang, ildebrand og overdrev. I alt 750 tdr. land som dengang udgjorde et samlet skovkompleks. Skove anvendtes, som det var skik og brug, til græsning. En mindre del, Nymarken på 111 tdr. land blev ryddet til agerbrug. (fra Otto Staggemeier, ”Jordebog for Nyborg købstad 1891”)

Den vestlige del af skoven, afd. 7-o er plantet af byens skole- og institutionsbørn i 1990. Ca. 700 børn deltog i plantningen.

Teglværk

Efter den store brand i Nyborg By den 11. – 12. september 1797 opstod et stort behov for teglsten. Der blev derfor anlagt et teglværk i Kohaven som herefter blev benævnt Teglværksskoven. Teglværket var beliggende i nærheden af Frederikshøj og bestod af en større og en mindre ovn samt 4 ladebygninger. Anlægget kostede 14.312 kr. og 50 øre at opføre. Teglværket svarede dog ikke til forventningerne og produktionen stoppede da den brændte by var genopført. Teglværket blev solgt til nedbrydning i 1804 for 1/5-del af anlægsprisen.

Frederiksløst

På en højt beliggende gravhøj lidt syd for restauranten blev der i 1890 opført en pavillon kaldet Frederiksløst til den daværende Kronprins Frederik, senere Frederik den VIII, der gjorde tjeneste ved garnisonen i Nyborg. Højen kaldes fortsat Frederikshøj men i dag er kun betonfundamentet bevaret.

Fund og fortidsminder

Frederikshøj er en gravhøj (rundhøj) fra oldtiden og fortidsmindebeskyttelsen skal respekteres i en afstand af 100 meter fra gravhøjens fod. Genplantning er tilladt.

I skovens sydlige del (afd. 7-a), tæt på motorvejen, ligger endnu en gravhøj. Fortidsmindebeskyttelsen skal ligeledes respekteres i en afstand af 100 meter fra gravhøjens fod. Genplantning omkring højen indtil 2 meter fra foden er tilladt.

Spredt i skovens afd. 3 er gjort enkelte fund, bl.a. rytterpennig i sølv fra 1620, bronzepilespids ca. 1661. Dråbeformet Bronzehængesmykke fra vikingetiden / tidlig middelalder. Fra jernalderen / yngre - ældre germanertid år 1 – 749 er fundet sølvfibula, korsformet fibula og pladefibula / vakryriefigur. (ref. Kulturstyrelsen, Fund og Fortidsminder).

Skovdiger

I skovens sydvestlige rand ses stadig det gamle skovdige, et jorddige formodentligt anlagt i begyndelsen af 1800. Formålet med anlæg af diger i skovene var, at adskille mark og skov og at holde græssende dyr ude af skoven. Diget er fredet i henhold til museumslovens bestemmelser. Skovdiget har tidligere indrammet hele skoven og haft forbindelse til Storebælt både nord og syd for skoven. Der ses stadig rester af diget i skovkanten, navnlig i det nordlige og sydlige skovbryn.

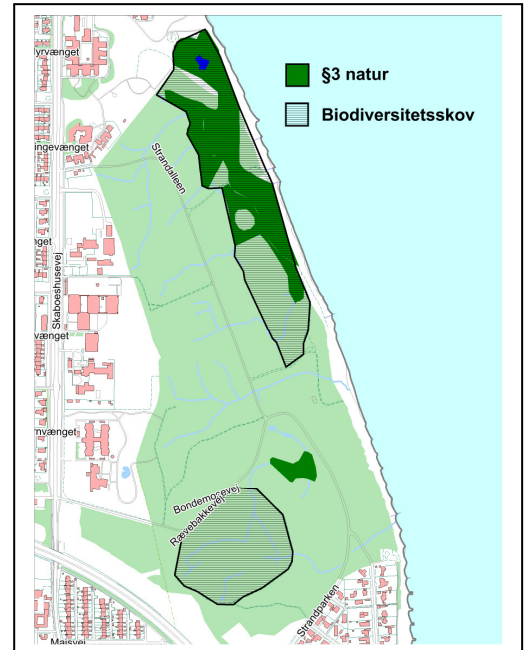
Natur

I Teglværksskoven er Egemosen i skovens nordlige del og den gamle lergrav (afd. 8b) i skovens sydlige del registreret som naturområde der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det samlede naturbeskyttede område udgør 6,55 hektar. I området sker kun hugst af træer der er til fare for færdslen.

Skoven rummer derudover flere drænede vådområder hvor naturværdien let kan øges hvis afvandingen ophører.

Driftsplanen anbefaler, at vedligeholdelsen af en stor del af skovens drængrøfter ophører, hvor disse afvander tidligere moser og vådområder og hvor dette ikke er til skade for de omkring liggende arealer. Drængrøfterne kan evt. blokeres for at fremskynde virkningen.

En del af skoven er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 15 om 300 meter strandbeskyttelseslinje.

Urørt Skov – biodiversitetsskov.

- Ud over de §3 beskyttede arealer udlægges afd. 4. f, h og den del af afd. 7 som omkranses af Askemosevej og Rævebakkevej som biodiversitetsskov. Her sker ikke skovhugst. Træer der er farlige eller til gene for færdslen kan fældes men lades ligge på skovbunden. Afd. 7 b, c og e overgår først til biodiversitetsskov når de eksisterende nåletræs-bevoksninger er afviklet. Afd. 7 d – douglasgran, afvikles ikke. Ældre bevaringsværdige douglasgran i litra b og e må ikke fældes. Nåletræsarealerne kan overlades til naturlig tilgroning efter afvikling eller kan tilplantes med hjemmehørende træarter, f.eks. skovfyr, eg og fuglekirsebær. Det samlede areal med biodiversitetsskov inkl. §3 arealerne udgør 15,61 hektar.

Af hensyn til dyrelivet søges området med biodiversitetsskov friholdt for friluftsaftiviteter uden for de eksisterende veje og stier. Naturforbedrende tiltag er tilladt, f.eks. rydning, pleje for sjældne arter, bekæmpelse af invasive arter mm.

Tidligere drænet lergrav, oprindeligt tilplantet med ær. Foto marts 2012.

Skovens Dyreliv

Skoven er hjemsted for mange forskellige dyrearter, f.eks. råvildt, hare, ræv, egern, mus, flagermus, fasan, musvåge, krage, skade, skovdue, flagspætte, forskellige småfugle m.fl.

Padder og Krybdyr

Især i skovens nordlige del lever stor vandsalamander som er strengt beskyttet og opført på EUs habitatdirektiv, bilag IV over truede arter. Arten er i tilbagegang og truet af udryddelse i området. Genskabelse af skovens vådområder er derfor en væsentlig faktor til forbedring af levedmulighederne for stor vandsalamander.

Stor vandsalamander

Snogen er ikke ualmindelig at se i skovens moseområder. Snogen er fredet og optaget på den nationale såkaldte gulliste over arter som er i tilbagegang.

På de gennemgående veje ses af og til trafikdræbte stålorme, så denne art er også en af skovens beboere. Stålormen er ikke som mange tror en slange, men en øgle ligesom f.eks. firben. Den har blot ingen for- og baglemmer.

Skovfirben og alm. vandsalamander er almindeligt forekommende arter i Danmark, og må antages også at findes i Teglværksskoven.

Gnavere

I skoven findes de almindeligt forekommende musearter skovmus, markmus og rødmus. Mosegris og muldvarp findes også i skoven.

Egernet er en sjælden gæst men er set i skoven i 2017.

Svampe

Generelt findes mange forskellige svampe i skoven, bl.a. Karl Johan, Østerhat, svovlhat, tøndersvamp og honningsvamp. I 2011 oplyste en borger om fund af stjernebold i en rødgran / sitkagran bevoksning i afd. 1 i Teglværksskoven.

Stjernebold

Bevarelse af enkeltræer og dødt ved

Det tilstræbes at bevare særligt markante træer. F.eks. findes der i skoven 200 – 300 år gamle ege og gamle douglasgraner. Disse enkeltræer har antageligt mulighed for at leve flere hundrede år endnu og vil i kraft af deres imponerende størrelse gøre indtryk på skovens publikum mange generationer frem i tiden. Ikke alene har disse træer en stor rekreativ værdi, men de er også levested for forskellige insektarter, flagermus og fugle mm. De gamle træer står som stabile støtter i skoven og medvirker til, at skoven bedre modstår storm. De gamle træer kan dog undtagelsesvist fældes eller beskæres hvis de er til fare for færdslen.

De bevaringsværdige træer er markeret med stjerner på skovkortene. Træerne findes i følgende afdelinger:

- afd. 1 h, egebevoksning fra 1857 i Egemosen, Teglværksskoven.
- afd. 5 b, 5 - 6 gamle ege
- afd. 7 b og e, ældre douglas fra 1945
- afd. 7 h, gamle ege. Flere stormfældede ege ligger til naturligt henfald.
- afd. 8 g, gammel eg i kant til Strandalléen
- afd. 8 d, gamle douglas- og sitkagran ca. 1945

200 – 300 år gammel stormfældet eg henlægger til naturlig forrådnelse (Teglværksskoven afd. 7 h).

Særlige driftsaftaler

1. Bilag a. Udlæg af 7 ha. skov i Teglværksskovens afd. 1 og 4 som naturskov i plukhugstdrift, jf. uddrag af Naturstyrelsens skovlovsprotokol af 17. marts 1994. Arealet er i planen udlagt som biodiversitetsskov.
2. Bilag b. Aftale med Restaurant Teglværksskoven om beskæring af opvækst for udsigt til Storebælt.

Christianslund Skov , Reizelskov og Borgmesterskoven

Beskrivelse

Skovene dækker et samlet areal på ca. 25 ha. Hovedtræarten er bøg iblandet bl.a. eg, ask, ahorn, navr og el. På en tur rundt i skoven kan man også finde lærk, ædelgran, douglasgran og rødeg. Reizelskoven og Borgmesterskoven blev delt fra Christianslund ved anlægget af den fynske motorvej i begyndelsen af 1950.

Historie og kultur minder

Skovens alder er ukendt, men er ligesom Teglværksskoven er den skænket til byens borgere af Erik af Pommern i 1435. Skoven har gennem tiden været byens foretrukne lystskov hvor Christianslunds Badehotel lå frem til begyndelsen af 1965 da hotellet blev nedrevet og erstattet af det nuværende Hotel Hesselet. I skovens nordlige del ligger Hesselhuset der gennem generationer har været drevet som restaurant. På plænen ved Hesselhuset er plantet et egetræ og rejst en mindesten til markering af kvindernes valgret i 1915.

Skoven og især Strandstien langs Storebælt anvendes flittigt af byens borgere og de mange gæster på de 2 store hoteller Nyborg Strand og Hotel Hesselet.

Ved Strandalléens udmundning til Christianslundsvej står 2 hvide stolpesten med årstallet 18 – 38 indhugget. Tallet angiver hvornår skoven fik sit nuværende navn. Før i tiden hed skoven "Hesselet", men under et besøg af Prins Christian, senere Christian VIII, blev skoven omdøbt og de 2 stolpesten blev rejst.

Fund og Fortidsminder

Ved østkanten af Cirkelvej, ca. 80 meter nordvest for Hotel Hesselet ligger en mindre oldtidshøj (rundhøj). Fortidsmindebeskyttelsen skal respekteres i en afstand af 100 meter fra højens fod. Gentilplantning er dog tilladt.

Midt i Reizelskoven er i 1981 fundet en Bronzenål med stregornamentik, sandsynligvis torn fra ringnål, yngre jernalder. (dateret 375 - 1066 e.Kr.) Den sydlige del af Borgmesterskoven og Svanedammen syd herfor huser rester af en af Fyns største bopladser fra Ertebøllekulturen (ca. 6000 år). ved udgravninger i 1994 blev fundet betydelige kulturlag, udsmidslag og store mængder flintafslag samt rester af en fiskegård.

Natur

Strandarealet mellem skoven og Storebælt er beskyttet strandeng jf. naturbeskyttelseslovens §3. Nord for Hotel Hesselet i afd. 12 er der i 2009 udgravet en mindre sø som ligeledes er omfattet af naturbeskyttelsesloven.

Afdeling 11 e, 0.70 ha. er udlagt som biodiversitetsskov.

Dyrelivet er stærkt påvirket af de trafikerede veje i området, motorvejen, Strandalléen og Christianslundsvej der gennemskærer skoven. Skovene har et tæt netværk af skovstier som befærdes livligt af mange skovgæster. Det er tilladt at have hunden løs i skoven. Disse forhold gør, at dyrelivet er udsat for mange forstyrrelser og der ses derfor kun sjældent en hare i skoven og i meget sjældne tilfælde et strejfende rådyr.

Den kystnære del af skoven er omfattet af 300 meter strandbeskyttelseslinje.

Hundeskov

Det er ved skiltning tilladt at gå med hund uden snor i skoven. Hund uden snor er på hundeejerens ansvar.

Særlige driftsaftaler

1. Bilag c. Aftale med Hotel Hesselet om tilladelse til pleje af kommunal skov.
2. Bilag d. Aftale med Hotel Hesselet om brug af skovvej som brandvej.
3. Bilag e. Aftale med Hotel Hesselet om anlæg og vedligeholdelse af vandhul nord for hotellet.

Plantagen

Beskrivelse

Plantagen er en ung skov, plantet i årene 1930 –1940 og var oprindeligt på 44 ha. Skoven dækkede hele arealet mellem den sydlige og nordlige kystlinje på Knudshovedhalvøen. Inden dræning og tilplantning var området præget af strandenge, rørsumpe, ellesumpe og spredte holme af moræneler. Niveauforskellene svinger mellem kote +0,25 - +4,0 Tilplantningen skete hovedsageligt med nåletræer, især skovfyr. Sidenhen blev skoven inddelt i afdelinger og andre nåletræstyper blev afprøvet, bl.a. douglasgran, sitkagran og grandis og løvtræer som bøg, eg, lind, ahorn, ask og poppel blev plantet i nogle dele af skoven.

Skovens primære funktion er rekreation.

Skoven er gennem tiden jævnlige blevet reduceret i areal. I 1950 ved anlæg af motorvejen til Knudshoved og de første anlæg af golfbanen. I 1980'erne er golfbanen yderligere udvidet ind i skoven og anlægget af Lindholm Havnevej har beslægtet et stykke af den vestlige skovkant. I skovens sydøstlige del er et areal inddraget til pumpestation til udpumpning af Nyborgs rensede spildevand til Storebælt. På sydsiden af strandvejen er bevoksede arealer fjernet hvor den store pumpeledning er nedgravet, og sidenhen er store (60 kilovolt.) elkabler nedgravet bl.a. til forsyning af boremaskinerne til Storebæltstunnelen. Det fredskovspligtige areal er ca. 43 ha, men fratrækkes arealer udlagt til golfbanen mm. udgør det bevoksede areal i dag kun ca. 30 ha.

Plantagen 1954

Plantagen 2012

Skovens afvandingsystem afvander golfbaneområdet som på grund af den lave beliggenhed i ca. kote +0,25 – +1,0 er sårbart overfor vandstandshævninger og kraftig nedbør. Det er derfor nødvendigt at oprense skovens hovedgrøfter ca. hvert 2. år. Drænvandet pumpes ud i Nyborg Fjord ved pumpehuset i skovens sydøstlige hjørne.

Skoven oversvømmes ved højvande over kote +1,50. Det er sidst sket i 1994 og 2006 hvor store dele af skoven stod under vand. Grundvandsstanden er generelt høj, ca. 0,5 meter under jordoverfladen. I samme dybde findes den gamle havbund af fast sand og muslingeskaller. De fleste træarter trives dårligt under disse forhold, og driften er derfor meget ekstensiv.

Historie og kulturminder

De rette nord – syd gående vejdæmninger og spor er tidligere skydebaner fra Nyborg Garnisons tid. Skydebanerne er anlagt ca. 1834. Nogle af dem har strakt sig fra kyst til kyst hvorved det var muligt at skyde på længder op til 700 meter. Skydebanerne mistede deres betydning ved nedlæggelsen af Nyborg garnison i 1913. Et af skovsporene har forsat navnet Skydelinjen. Skydebanerne er ikke fredede, men bør bevares for eftertiden som et minde om tiden hvor Nyborg var garnisonsby.

Ved kysten er der fundet rester af bosættelser fra stenalderen.

Natur

De strandnære ikke skovbevoksede arealer mod nyborg fjord er registreret som strandeng og er beskyttede af naturbeskyttelseslovens § 3. Det samme gælder for strandarealerne nord for Sommerbyen.

Skoven rummer en fast bestand af råvildt og harer.
En stor del af skoven er omfattet af 300 meter strandbeskyttelseslinje.

Fredning

Plantagen er en del af Knudshovedfredningen som dækker det meste af Knudshovedhalvøen (bilag I).

Fredningen bestemmer bl.a., at en del af skoven skal ligge som urørt skov, en del som selvgroet skov i plukhugst og atter en del som skov der drives i plukhugst. Arealerne fremgår af skovkortet. Renafdrifter er dog tilladt ved konvertering af nåletræsbevoksninger til løvskov.

Urørt skov omfatter hele afd. 17 og afd. 20 b (nordlige del), d og g (5 ha.). Selvgroet skov omfatter afd. 16 b, h og m, afd. 18 b,g,h,k og m, samt hele afd. 19. Med denne plan er yderligere 4,9 ha. i afd. 19 udlagt som biodiversitetsskov. Det samlede areal med urørt skov og biodiversitetsskov udgør herefter 11,9 ha.

Skovdrift

Plantagen drives i overensstemmelse med fredningens bestemmelser. Skoven drives ekstensivt, dvs. at der primært plantes ved afdrift af nåletræsarealer. Ellers overlades arealerne til naturlig tilgroning, hvilket i praksis betyder, at arealerne hurtigt springer i birk og andre naturlige træarter. Hvor der plantes sker dette med hjemmehørende træarter som f.eks. eg, el, hassel, kirsebær mm. Det tilstræbes ved driften, at skoven har en stor variation af træarter i forskellige aldersklasser. Gamle og udgåede træer lades så vidt muligt tilbage til gavn for dyr, insekter og mosser.

Særlige aftaler

Nyborg Politihundeforening har klubhus i afd. 16. Foreningen har indgået aftale med Nyborg Kommune om anvendelse af den vestlige del af skoven som træningsområde for hunde der går på spor.

Afdeling 20a og 18e er udlejet til Skt. Knuds Golfklub til golfbane.

Ladegårds Skov

Historie og kulturminder

Ladegårdssøen er en del af det oprindelige voldgravssystem. På nordsiden af søen er fundet rester af et af Danmarks første teglværker fra 1200 tallet og lidt længere mod vest er fundet fundamenter og kælder til den ældre Ladegaard, som måske var det første Nyborg. Skoven er en del af Nyborg Slots tidligere dyrehave.

Fredning

De gamle egetræer på sydsiden af søen er fredede. Jf. fredningsteksten (bilag n) må træerne ikke fældes, topskæres, grenkappes eller udsættes for en behandling der kan føre til deres ødelæggelse eller forringelse.

Vegetation som vokser op i egekronerne og skygger disse skæres løbede væk. Skovens primære funktion er rekreation.

Natur

Hele skoven er omfattet af Sø- og åbeskyttelseslinjen, jf. naturbeskyttelseslovens § 16. Den østlige del omfattet af 100 meter fortidsmindebeskyttelseslinje, jf. naturbeskyttelseslovens § 18 og museumsloven.

Hjulby Mose

I forbindelse med anlægget af den fynske motorvej overtog Nyborg Kommune i 1973, 102 ha. af arealerne i Hjulby mose syd for motorvejen. Købsprisen var 500.000 kr. I forbindelse med overdragelsen blev tinglyst en servitut (bilag g) om, at arealerne ikke må udstykkes og stedse skal forblive henliggende i deres naturlige tilstand.

Størstedelen er enge og landbrugsarealer. Den skovbevoksede del af mosen udgør ca. 33 ha. hvoraf dog kun 12.62 ha. er egentligt træbevokset. Den resterende del udgøres af eng, mose og krat.

Historie og kulturminder

Området bestod ejendomsmæssigt tidligere af mange små jordlodder. Igennem flere hundrede år har moseområderne været udnyttet til tørvegravning. Stemmeværket, eller i folkemunde "Slusen", har i mange hundrede år været genstand for en strid om vandet mellem bønderne i Hjulby og Mølleren i Nyborg. Stemmeværket opstemte Vindinge å, så vandet kunne løbe ind i den kunstigt gravede Ladegårds Å der fortsat leder vandet til Voldgravssystemet i Nyborg. Det først kendte sluseværk blev anlagt omkring år 1200. Sidst i 1990-erne blev stemmeværket erstattet med et ca. 230 meter langt stenstryg.

Den ældste sluse i Hjulby bygget ca. år 1200 og fundet i 1970

Afdeling 27 e og 28 a er jorddækkede tidligere lossepladsarealer. Vækstlaget er af varierende tykkelse hvilket bevirker, at bevoksningernes vækst er ret varieret fra god til meget ringe vækst.

Fund og fortidsminder

Spredt i området er gjort flere fund fra fortiden, bl.a. kogestensgrube fra oldtiden, flintøkse, dolk, skrabere og pilespidser fra stenalderen og bronze-dolk, sværd og segl fra bronzealderen.

Der er 4 beskyttede diger i markarealerne som fremgår af kortene.

Natur

Hjulby Mose er præget af enge og moseområder, de gamle tørvegrave og de 2 vandløb Vindinge Å og Ladegårds Å.

Størstedelen af mosen beskyttede mose- og engarealer, omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. De beskyttede arealer har målsætning A og B i kommunens naturkvalitetsplan, hvor langt størstedelen ligger i målsætning A (højeste målsætning).

En stor del af mosen er omfattet af 100 meter å-beskyttelseslinje, jf. naturbeskyttelseslovens § 16.

Østlige del af afd. 27 C er oprindelig stævningssskov. Stævningssskoven plejes ved stævning hvert 10 – 15 år, afhængigt af skovens udvikling. Dominerende overstandere fældes løbende. Stævningsarealet opdeles i 2 stykker, øst og vest, som stævnes med 5 – 7 års forskydning.

Drift

Driftsformålet er primært til fordel for friluftsliv og natur bl.a. fordi rentabel skovdrift er vanskelig at gennemføre på de marginale arealer.

Stævningssskoven søges vedligeholdt ved stævninger hvert 7 – 10 år.

Mosearealerne omkring de gamle tørveskær i afd. 27 a og 28 c søges holdt slået hvert eller hvert 2. år så arealerne ikke springer i krat af pil og birk.

Træbroen over Vindinge Å ved stryget tilhører Nyborg Kommune og vedligeholdes af kommunens driftsafdeling.

Særlige aftaler

1. Deklaration om udstykning og adgangsvej (bilag g).
2. Deklaration om vildthejn langs motorvejen (bilag h).
3. Jagten er udlejet til Hjulby Mose Jagtselskab.

4. Fiskeretten er overdraget til Nyborg Sportsfiskerforening.
5. Den østlige del af afd. 28 er udlejet til træningsområde for Østfyns Civile Hundeførerforening, som har klubhus ved afd. 28 f.

Ravnekær Skov

Ravnekær Skov er anlagt som værnsskov mellem boligområdet Ravnekær og Ravnekærlund og industriområdet nord for Bøjdenvej og er en del af kommunens grønne struktur. Skoven er ca. 100 meter bred og strækker sig ca. 800 meter på sydsiden af Bøjdenvej. Den østlige og ældste del af skoven (litra a + b) er plantet i 1991 af nyborgs skole- og institutionsbørn. Hovedtræarten er bøg og eg iblandet andre løvtræarter og buske. Den vestlige del af skoven er plantet i 2008 og består primært af blandede løvtræarter og buske iblandet en mindre del lærk og skovfyr.

Skoven er plantet som erstatningsskov for bl.a. støjvolde ved Teglværksskoven og skovparken.

Skovbyggelinjen er ophævet nord for skoven i hele lokalplanområde 53.

Beskyttet dige mellem litra d og f.

Jagtenborg Skov

Jagtenborg Skov er en forholdsvis ung skov. Det vestlige stykke med eg, litra b, er plantet i 1991 og litra a, skovfyr-lærk-eg i 1998. Den resterende vestlige del er plantet i 2000.

I 2013 er planlagt et 5-rækket læhegn syd for Åsemosen.

Skoven er plantet som erstatningsskov for fredskovsarealer der er fjernet i forbindelse med anlæg af den faste forbindelse over Storebælt.

I forbindelse med byudvikling til boligformål nord for Fynsvej skal de grønne områder ved Pilsmosen og Ladegårds Å samt det kommunale skovrejsningsområde, i henhold til kommuneplanens retningslinjer, indgå i detailplanlægningen, så der sikres store, sammenhængende og attraktive friarealer af høj kvalitet.

Fund og fortidsminder

Beskyttede diger mod vest, nord og syd samt langs vestlige side af litra a.

Dyrefibula fra middelalderen fundet lidt nord for lejrpladsen.

Natur

Åsemosen er beskyttet mose jf. naturbeskyttelseslovens § 3. Mosen har målsætning C i kommunens naturkvalitetsplan

Mosens vandstand er kunstigt hævet ved røroverløb i den vestlige ende af hvert mosestykke. Vandstandshævningen er sket jf. tilladelse af 26.01.2001 fra Fyns Amt, KMD sag nr. 450-2010-58888. Tilladelsen er givet på vilkår af, at der ikke etableres øer i mosen, der ikke sker udsætninger og at der ikke foretages tilplantning omkring søen. (Se bilag i).

Friluftsliv

I 2013 er en udvidelse af stisystemet planlagt så der opnås forbindelse til Lindenevej og den nye boligudstyknings Jagtenborg. Stisystemet har forbindelse videre til Nyborg.

På den centrale lejrplads opsættes i 2013, 2 shelter og etableres et bålsted til brug for kommunens borgere, institutioner samt turister.

Vindinge Skov (Folkeskoven)

Vindinge skov er en ung skov plantet i årene 1995 – 96. Skoven er plantet med hjælp fra skoler og institutioner i Nyborg og blev i mange år kaldt "Folkeskoven".

Tilplantningen er delvist finansieret af Plant et Træs lokalafdelingen i Nyborg ved Svend Flejsborg som ihærdigt samlede penge ind til skovplantninger i Nyborg, bl.a. Ravnekær Skov, Jagtenborg Skov og Vindinge Skov, sidstnævnte også kaldet Folkeskoven. EU har støttet skovrejsningen med 50%.

Skoven er anlagt som erstatningsskov for nedlægning af fredskov i Nyborg i forbindelse med forskellige projekter, bl.a. vejoplægninger, støjvolde mm. Skoven indgår i kommuneplanens grønne struktur og er tænkt som et rekreativt område bl.a. for borgerne i Vindinge og beboerne på Vindinge Landsbycenter samt som en buffer til industriområdet mod nordøst.

Bondemose Skov- Kirsebærhaven og Skovmærket

Bondemoseskoven og Kirsebærhaven er ældre skove som også ses på gamle målebordskort fra 1862 – 99 hvor de indgik i et større sammenhængende eng- og moseområde.

Bondemoseskoven og engene omkring skoven har stor botanisk interesse. Bl.a. findes her rester af stævningskov. Sjældne planter som Knebseklo og Buttblomstret siv.

I 2009 blev udarbejdet en vandretursfolder som beskriver naturen i Bondemosen.

Butblomstret Siv i Bondemosen

Kребseklo i vandhul i Bondemosen

Kirsebærhaven består fortrinsvist af ældre selvgroede ask med en tæt underskov af selvsået ahorn og ask. Den gamle del af skoven drives som biodiversitetsskov hvor kun træer som spærre spor eller er farlige for publikum fældes. Fældede træer lades tilbage uden opskæring til naturlig omsætning.

Skovmærket er plantet i 1995 af lokale ildsjæle fra Ullerslev ved hjælp af midler fra Ullerslev Kommune og EU. Ildsjælene har valgt en bestyrelse som fortsat varetager vedligeholdelsen af skoven (bilag j, k).

Skov ved Ringvej og Skovparken

2 små skove plantet som værnsskov på tidligere landbrugsjord.

Denne driftsplan for Nyborg Kommunes skove er godkendt i Nyborg Kommunes Teknik- og Miljøudvalg den 22. maj 2017.

Nyborg
KOMMUNE

Torvet 1
5800 Nyborg
www.nyborg.dk